

Σχεδιάγραμμα Απάντησης για Εφαρμογές Ποινικού – Α κλιμάκιο

Του Θέμελη Ζαμπάρα

Παρατηρώντας ότι πολλοί συνάδελφοι (και δικαιολογημένα) τα βρίσκουν σκούρα με τις εφαρμογές ποινικού, σκέφτηκα να συγκεντρώσω μερικές συμβουλές που θεωρώ ότι, με αρκετή ασφάλεια, είναι έγκυρες για την αντιμετώπιση του πρακτικού των εξετάσεων. Θα μιλήσω μόνο για το ουσιαστικό μέρος (που κατ' εξοχήν προκαλεί και τα περισσότερα προβλήματα) και όχι για την ποινική δικονομία που θεωρώ λίγο πολύ ότι είναι εύκολα προσπελάσιμη μ' ένα αξιοπρεπές διάβασμα και με καλή εποπτεία του ΚΠΔ.

Το σημαντικότερο που πρέπει να παρατηρηθεί, όπως επανειλημμένα έχουν τονίσει οι διδάσκοντες, είναι η φιλοσοφία μέσω της οποίας πρέπει να προσεγγίσει κάποιος το πρακτικό. Οι διδάσκοντες ενδιαφέρονται κυρίως για μια επιστημονική προσέγγιση των ζητημάτων που τίθενται παρά να δουν μια «λύση» στο πρακτικό – εξάλλου, το πιο σύνηθες είναι τα πρακτικά στο μάθημα αυτο να έχουν πολλές διαφορετικές λύσεις. Θεωρώ ότι η αντίληψή των διδασκόντων είναι τέτοια που θα κόψουν ή θα βάλουν το πολύ βάση σ' ένα γραπτό που απλώς ξερά αναλύει την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος που στον φοιτητή φάνηκε ότι «κολλάει» περισσότερο στην συγκεκριμένη περίπτωση.

Η επιστημονική ας το πούμε προσέγγιση επιτυγχάνεται με την παράθεση και σύγκριση των διαφορετικών απόψεων που έχουν εκφραστεί στο κάθε θέμα. Δεν είναι τυχαίο που στις παραδόσεις οι διδάσκοντες κυρίως αναλύουν απόψεις σε διάφορα ζητήματα (πχ συμμετοχή/απόπειρα στα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα, έννοια περιουσίας ως εννόμου αγαθού, θεωρίες για υπαναχώρηση, απόψεις για όρια άμυνας και πλείστα άλλα), αυτές θέλουν να τις δουν και γραμμένες στο πρακτικό! Θέλουν επίσης να δουν και μια προσωπική γνώμη για το θέμα (θεωρώ μια-δυο προτάσεις είναι υπεραρκετές, απλά για να μην φαίνεται ότι κάποιος απλά άκριτα παπαγάλισε τι είπε ο Μυλωνόπουλος και τι ο Ανδρουλάκης).

Είμαι βέβαιος ότι οι περισσότεροι (που έχουν διαβάσει βέβαια) οι οποίοι κόβονται ή βλέπουν 5 αντί για 8, αν και δεν έγραψαν απαραίτητα κάτι λάθος, την πατάνε στο ότι ακριβώς πιστεύουν ότι παραθέτοντας τα (ορθά κατά τ' άλλα) άρθρα και αναλύοντας τα επιμέρους στοιχεία της α.υ. των επίμαχων εγκλημάτων πάνε για βαθμό. Τα θέματα που επιλέγουν οι

διδάσκοντες στις εφαρμογές είναι ΠΑΝΤΑ αμφιλεγόμενα και σχεδόν ποτέ δεν υπάρχει μία και μοναδική λύση, αντιθέτως υποστηρίζονται 2 και 3 και 4 απόψεις. Θα έφταναν στο σημείο να πω ότι το πρακτικό είναι μια αφορμή για να σχολιάσεις κάποια αμφισβητούμενα ζητήματα, και όχι να πεις «εδώ έχουμε κλοπή/ληστεία, άρθρο τάδε», το οποίο μπορεί να είναι και προφανές

Οπότε δύο είναι τα κρίσιμα θέματα για το πρακτικό: 1^ο Εντοπισμός των αμφιλεγόμενων ζητημάτων, 2^ο σχολιασμός τους με εξαντλητική κατά το δυνατό παράθεση απόψεων, καθώς και της προσωπικής του φοιτητή. Μια απάντηση που απλώς λέει την κρατούσα άποψη που ήταν πρώτη πρώτη στο βιβλίο είναι σίγουρα ελλιπής, εφ' όσον, έστω συνοπτικά, δεν γίνεται αναφορά στις άλλες.

Πάμε να δούμε λοιπόν το πρακτικό του Σεπτεμβρίου 2014 με βήμα βήμα επίλυση: (ουσιαστικό μέρος). Δεν θα σταθώ τόσο στο περιεχόμενο των απαντήσεων που μπορεί να ποικίλλει (θα παραπέμπω στις σελ ως επι το πλειστον), όσο στην μεθοδολογία και την μορφή που πρέπει να έχουν.

«Η Α δίνει προς φυλαξη στον Β, υπαλληλο σταθμου παρκινγκ το πολυτελες αμαξι της, αξιας 40.000 ευρω, μαζι με τα κλειδια του αμαξιου. Ο Γ στην συνεχεια εμφανιζεται στον Β και του παριστα ψευδως οτι ειναι ο συζυγος της Α, η οποια λογω εκτακτου κωλυματος δεν μπορεσε να παραλαβει η ιδια το αμαξι. Ο Β πειθεται και παραδιδει στον Γ το αμαξι (σημειωτεον οτι ο Γ προβαινει συστηματικα σε τετοιου ειδους πραξεις) . Μετα την παραδοση του αμαξιου, ο Γ τηλεφωνει στην Α και την απειλει πως αν δεν του καταβαλει 8.000 ευρω, τοτε θα πωλησει για ανταλλακτικα το αυτοκινητο της. Η Α αρνείται να καταβαλει το ποσο, και στην συνεχεια αναθετει στον ιδιωτικο ντετεκτιβ Δ την ανευρεση του αυτοκινητου της. Ο Δ ανακαλυπτει πως το αυτοκινητο το εχει ο Γ, ωστοσο αποφασιζει να παρει το αυτοκινητο για τον εαυτο του. Για τον λογο αυτο, παρουσιαζεται στον Γ και τον απειλει οτι εχει στοιχεια για την εγκληματικη του δραστηριοτητα (τα οποια οντως εχει) και οτι θα τον καταγγειλει στην αστυνομια αν δεν του παραδωσει το αυτοκινητο. Ο Γ απο τον φοβο της συλληψης παραδιδει το αυτοκινητο στον Δ, ο οποιος και το δωριζει στην φιλη του Ε, παριστα δε υστερα ψευδως στην Α οτι οι ερευνες του απεβησαν ακαρπες. Μετα την πληροφορια αυτη, η Α εγκαταλειπει την αναζητηση του αυτοκινητου. Αξιόποينو των Γ, Δ.»

Το πρώτο βήμα είναι ο εντοπισμός των α.υ. που υποκρύπτονται. Εφ' όσον κάποιος έχει μια καλή ιδέα των εγκλημάτων του ειδικού μέρους δεν θα βρει κάποια ιδιαίτερη δυσκολία να εντοπίσει τα «ύποπτα» περιστατικά, τα οποία συνήθως κανουν μπαμ ακόμα και σε κάποιον άσχετο με το ποινικό δίκαιο. Από τα παρακάτω, μάλλον το 4 θα λεγα ότι είναι το πιο δύσκολο να εντοπιστεί σε κάποιον που δεν είναι διαβασμένος. Ο εντοπισμός αυτός είναι νοηματικός πάντα, δεν χρειάζεται να καταγραφεί στην απάντηση.

1. «. Ο Γ στην συνεχεια εμφανιζεται στον Β και του παριστα ψευδως οτι ειναι ο συζυγος της Α, η οποια λογω εκτακτου κωλυματος δεν μπορεσε να παραλαβει η ιδια το αμαξι. Ο Β πειθεται και παραδιδει στον Γ το αμαξι (σημειωτεον οτι ο Γ προβαινει συστηματικα σε τετοιου ειδους πραξεις)
2. «ο Γ τηλεφωνει στην Α και την απειλει πως αν δεν του καταβαλει 8.000 ευρω, τοτε θα πωλησει για ανταλλακτικα το αυτοκινητο της. Η Α αρνεται να καταβαλει το ποσο»
3. «Ο Δ ανακαλυπτει πως το αυτοκινητο το εχει ο Γ, ωστοσο αποφασιζει να παρει το αυτοκινητο για τον εαυτο του. Για τον λογο αυτο, παρουσιαζεται στον Γ και τον απειλει οτι εχει στοιχεια για την εγκληματικη του δραστηριοτητα (τα οποια οντως εχει) και οτι θα τον καταγγειλει στην αστυνομια αν δεν του παραδωσει το αυτοκινητο. Ο Γ απο τον φοβο της συλληψης παραδιδει το αυτοκινητο στον Δ»
4. «ο οποιος (Δ) και το δωριζει στην φιλη του Ε»
5. «παριστα δε υστερα ψευδως στην Α οτι οι ερευνες του απεβησαν ακαρπες. Μετα την πληροφορια αυτη, η Α εγκαταλειπει την αναζητηση του αυτοκινητου»

Το δεύτερο βήμα είναι ο εντοπισμός των ζητημάτων που ανακύπτουν στην κάθε περίπτωση και ο σχολιασμός τους, πού είναι και ο πυρήνας της απάντησης. Αυτά μπορεί να αφορούν είτε την διάκριση μεταξύ δύο εγκλημάτων που μοιάζουν μεταξύ τους, είτε το ζήτημα αν πληρούται ή όχι κάποιος όρος της α.υ ενός εγκλήματος. Οπότε αφού εντοπίσουμε το ζήτημα, **ασχολούμαστε μ' αυτό και μόνο τηλεγραφικά σχολιάζουμε τα άλλα στοιχεία της α.υ. που εμφανώς πληρούνται. Αλλιώς δεν υπάρχει περίπτωση να μας θγει ο χρόνος.**

Ο εντοπισμός των ζητημάτων είναι καθαρά θέμα διαβάσματος, διότι αναλύονται στα συγγράμματα τα ζητήματα αυτά, συνήθως και με **παράθεση παρομοίων παραδειγμάτων** με αυτά που πέσαν στο πρακτικό. Οπότε κάποιος που έχει διαβάσει θα ξέρει ότι «αχα, αυτή η περίπτωση μοιάζει με αυτό που είδα στον Μυλωνόπουλο στην κλοπή». Οποτε ΤΕΛΕΙΟ διάβασμα των παραδειγμάτων στα συγγράμματα. Συνήθως μάλιστα τα πρακτικά είναι μια συρραφή σκόρπιων παραδειγμάτων παρμένων από τα βιβλία.

Ως προς το 1 που είναι και το πολυπλοκότερο ζήτημα. Έχουμε περίπτωση εξαπάτησης όπου ο πλανώμενος (B) είναι διάφορο πρόσωπο από τον βλαπτόμενο (A). Οπότε εκ πρώτης όψεως έχουμε να κάνουμε με μια κλασική τριγωνική απάτη: εξαπατών ο Γ, B πλανώμενος, A ζημιούμενη. Η τριγωνική απάτη δεν διαφέρει σε κάτι από την κλασική απάτη ως προς το άρθρο που εφαρμόζεται, άρα κοιτάμε το α. 386. Δεν τίθεται καμία αμφιβολία ότι έχουμε πράξη εξαπάτησης που δημιουργεί πλάνη στον B. Θα κολλήσουμε όμως, αν έχουμε διαβάσει, στο ζήτημα **του αν έχουμε περιουσιακή διάθεση**, που είναι και το πρώτο αμφιλεγόμενο ζήτημα του πρακτικού. Εάν δεχθούμε ότι εδώ έχουμε περιουσιακή διάθεση, τότε στοιχειοθετείται απάτη διότι εμφανώς πληρούται και η υπόλοιπη α.υ. Οπότε αναζητούμε κριτήρια βάσει των οποίων θα βρούμε αν έχουμε περιουσιακή διάθεση. Εδώ πρέπει να γίνει αναφορά στις σελ. 492-496 του Μυλωνόπουλου, όπου υπάρχουν 4 (!) θεωρίες για την διάκριση περιουσιακής διάθεσης και κατάλυσης της κατοχής, στην περίπτωση όπου ο δράστης παραπλανά κάποιον για να του δώσει πράγμα που ανήκει σε τρίτον – **βλ και το παρόμοιο με του πρακτικού παράδειγμα του αχθοφόρου με την βαλίτσα που είναι στις σελίδες αυτές το οποίο θυμόμαστε κι έτσι ανατρέχουμε στις θεωρίες αυτές. ΦΥΣΙΚΑ ΑΝΑΛΥΟΥΜΕ ΤΙ ΛΕΝΕ ΘΕΩΡΙΕΣ ΑΥΤΕΣ.**

Έχουμε λοιπόν:

Θεωρία της απλής επενέργειας. Αν την δεχθούμε, τότε έχουμε περιουσιακή διάθεση, άρα και απάτη

Θεωρία των στρατοπέδων: Αν την δεχθούμε, πάλι απάτη για τον ίδιο λόγο.

Θεωρία της εξουσιοδότησης: Αν την δεχθούμε, παρατηρούμε ότι ο παρκαδόρος δεν έχει εξουσιοδότηση να επιχειρεί υλικές πράξεις στο αυτοκίνητο, άρα έχουμε ΚΑΤΑΛΥΣΗ ΚΑΤΟΧΗΣ + απο τον πλανώμενο που λειτουργεί ως όργανο του τρίτου, ελλείποντος στον πλανώμενο του υποκειμενικού στοιχείου του αδίκου της παράνομης ιδιοποίησης.

«Βελτιωμένη» άποψη Μυλωνόπουλου για την εξουσιοδότηση: Αν την δεχθούμε, πέραν της εξουσιοδότησης κοιτάμε το είδος της κατοχής. Διάθεση όταν ο διαθέτων την περιουσία τρίτου έχει υπέρτερη συγκατοχή= περιουσιακή διάθεση, όταν έχει υποδεέστερη-ισότιμη ή είναι βοηθός κατοχής = κατάλυση κατοχής

Εάν δεχθούμε τις δύο τελευταίες θεωρίες, που μάλλον είναι ορθότερες γιατί οι άλλες δυο καταλήγουν σε παράδοξα + είναι πολύ αόριστες, τότε προφανώς το μυαλό μας πάει στην κλοπή κατ' έμμεση αυτοουργία αν έχουμε διαβάσει τις σελ εκείνες. Αυτός που

αφαιρεί είναι ο πλανώμενος, όμως παρακινούμενος από τον Γ που τον χρησιμοποιεί ως όργανό του. Ζήτημα είναι να ανεύρουμε **αν υπάρχει σκοπός παράνομης ιδιοποίησης γιατί αλλιώς δεν έχουμε ούτε κλοπή.**

Για τον λόγο αυτό, βλ σελ 63-64 και τα αντίστοιχα παραδείγματα στον Μυλωνόπουλο με το σκυλάκι που το κλέβουν για να το δώσουν πίσω στον ιδιοκτήτη. Αντικείμενο της ιδιοποίησης είναι το χρηματικό ποσό που θέλει να εισπράξει ο Γ εκβιάζοντας την Α (lucrum ex re και όχι ex negotio cum re γιατί δεν μεσολαβεί κάποια δικαιοπραξία, έτσι είχαν πει στο μάθημα χωρίς να μπορώ να το δικαιολογήσω περαιτέρω), ενώ θα μπορούσε να ειπωθεί ότι και η μεταχείριση του αυτοκινήτου κατά τέτοιον τρόπο μάλλον αρμόζει σε κύριο άρα συνιστά ιδιοποίησή κατά τα κριτήρια των σελ 64-68.

Οπότε αν δεχθούμε ότι συντρέχει σκοπός παράνομης ιδιοποίησης (των χρημάτων που θα εισπραχθούν μέσω της εκβίασης) τότε έχουμε κλοπή κατ' έμμεση αυτοουργία

Παρατηρούμε επίσης την παρένθεση «σημειωτέον ότι ο Γ προβαίνει συστηματικά σε ττοιου ειδους πραξεις». Αναλύουμε επομένως τις προϋποθέσεις του κατ' εξακολούθησιν εγκλήματος και αν ταιριάζουν στην περίπτωση αυτή.

(Ένας φοιτητής πιο μέτρια διαβασμένος ή χωρίς επίγνωση του εύρους που πρέπει να έχει η απάντηση πιστεύω απλά θα παρέθετε το άρθρο 386 ως το πιο εύλογο να εφαρμοστεί στην περίπτωση και απλώς θα ανέλυε τις επιμέρους προϋποθέσεις, πράγμα που, όπως φάνηκε από τα ανωτέρω, δεν έχει ιδιαίτερη σχέση με το τι ζητάνε να δουν οι καθηγητές. Ή απλώς θα παρέθεσε την θεωρία της εξουσιοδότησης που είναι μακράν οι κρατούσα και, ακόμα χειρότερα, δεχόμενος την θεωρία της εξουσιοδότησης θα έγραφε κατ' ευθείαν «κλοπή κατ' έμμεση αυτοουργία» χωρίς να σχολιάσει πού στο καλό βρήκε τον σκοπό παράνομης ιδιοποίησης, ο οποίος, κακά τα ψέμματα, δεν είναι και ιδιαίτερα προφανής εν προκειμένω.)

Ως προς το δεύτερο ζήτημα: Είναι απλή περίπτωση **απόπειρας πλημμεληματικής εκβίασης**, οπότε αρκεί συνοπτική αναφορά στους λόγους που πληρούνται η α.υ της εκβίασης. Χάριν πληρότητας, θα πρέπει να αναφερθεί γιατί έχουμε πλημμεληματική και όχι κακουργηματική εκβίαση ή ληστεία, καθώς και οπωσδήποτε να αναφερθούν τα στοιχεία της απόπειρας και γιατί αποτελεί απόπειρα η συμπεριφορά αυτή (διότι δεν επέρχεται η περιουσιακή διάθεση, που είναι το χρονικό σημείο τέλεσης της εκβίασης).

Και ερχόμαστε σ' ένα άλλο ζήτημα: ΣΥΡΡΟΕΣ. ΠΑΝΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΥΜΕ ΠΩΣ ΣΥΡΡΕΕΙ ΤΟ ΚΑΘΕ ΕΓΚΛΗΜΑ ΜΕ ΤΟ ΑΜΕΣΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΟΥ, εφ' όσον εντάσσονται στο ίδιο βιοτικό συμβάν.

Είναι εμφανές ότι εδώ έχουμε αληθή πραγματική συρροή κλοπής κατ' έμμεση αυτουργία με την απόπειρα εκβίασης (αληθής γιατί στρέφονται κατ' άλλου εννόμου αγαθού (ιδιοκτησία vs περιουσία και ελευθερία διαθέσεώς της), πραγματική γιατί τελούνται με πλείονες πράξεις).

Με το αξιόποινο του Γ τελειώσαμε.

Πάμε στο αξιόποινο του Δ.

Χωρίς ιδιαίτερη περίσκεψη, η συμπεριφορά υπ' αριθμον 3 του Δ πληροί εκ πρώτης όψεως την α.υ. της πλημμεληματικής εκβίασης (αναφέρουμε τα ίδια με ανωτέρω).

Πρέπει αφ' ενός να σταθούμε στο ότι η απειλή συνίσταται σε πραγματοποίηση μιας καθ' όλα νόμιμης πράξης (καταγγελία για παράνομες ενέργειες). Γνωρίζουμε και ότι η απειλή νόμιμης πράξης όμως συνιστά εκβίαση, όταν ο σκοπός για τον οποίον παρέχεται το δικαίωμα στην πραγματοποίηση του οποίου συνίσταται η νόμιμη πράξη είναι άσχετος με τον σκοπό του δράστη. Προφανέστατα σκοπός του δικαιώματος καταγγελίας κάποιου για αξιόποινες πράξεις δεν είναι η αποκόμιση περιουσιακού οφέλους μέσω της πρόκλησης φόβου στον αποδέκτη της απειλής, οπότε εδώ η απειλή συνιστά στοιχείο που μας οδηγεί στην εκβίαση (σελ 390-392 για περαιτέρω λεπτομέρειες).

Η εκβίαση ωστόσο είναι έγκλημα κατά της περιουσίας, **και απαιτεί την έλευση περιουσιακής βλάβης στον παθόντα**. Εδώ όμως, το ζήτημα που πρέπει να εντοπιστεί και να σχολιαστεί, είναι: Έχουμε περιουσιακή βλάβη του Γ την στιγμή που το απωλεσθέν αντικείμενο το είχε αποκτήσει με παράνομη πράξη, με άλλα λόγια, είχε ενσωματωθεί το αυτοκίνητο στην περιουσία του Γ? Για τον σκοπό αυτό, αναλύουμε συνοπτικά τις 3 θεωρίες περί περιουσίας, σελ 369-376 , που οπωσδήποτε πρέπει να ξέρουμε. Η νομική θεωρία δεν έχει πλέον υποστηρικτές, οπότε ασχολούμαστε με την οικονομική και την οικονομική-νομική θεωρία κυρίως.

Με την οικονομική θεωρία, έχουμε **εκβίαση εις βάρος του Γ**, διότι το αυτοκίνητο αποτελεί περιουσία του Γ.

Με την οικονομική-νομική θεωρία, έχουμε **εκβίαση ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ Α**, διότι η απώλεια του αυτοκινήτου επιτείνει την βλάβη στην περιουσία της Α, η οποία πλέον θα πρέπει να αποδείξει την κυριότητά της και έναντι του Α (βλ σελ 514-515 που αναφέρονται στην απάτη μεν άλλα εφαρμόζονται κάλλιστα και στην εκβίαση, όντας και τα 2 εγκλήματα κατά της περιουσίας)

Εννοείται ότι σχολιάζουμε τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα των απόψεων (συνοπτικά αρκεί) και διαλέγουμε την αγαπημένη μας.

Ο αριθμός 4 σηκώνει επίσης αρκετό σχολιασμό. Η πράξη δωρισμού ενός πράγματος αποτελεί μια κατ' εξοχήν μορφή ιδιοποίησης (βλ τα παραδείγματα στο αντίστοιχο κεφάλαιο του Μυλωνόπουλου) διότι συνιστά μεταχείριση του πράγματος που αρμόζει σε κύριο, ενώ συντρέχουν και οι απαιτούμενοι για την ιδιοποίηση δόλοι (πρόσκτησης, αποστέρησης). Οπότε η πράξη αυτή συνιστά υπεξαίρεση, ως ιδιοποίηση ξένου κινητού πράγματος που περιήλθε στην κατοχή του Δ.

Το κυριότερο ζήτημα είναι η συρροή της υπεξαίρεσης με την προγενέστερη εκβίαση μέσω της οποίας αποκτήθηκε η κατοχή. Η προβληματική αυτή αποτελεί μάλιστα ξεχωριστό κεφάλαιο (σελ 167-171). Δεν έχουμε καν υπεξαίρεση με την «λύση της α.υ.» ενώ, με την «λύση της συρροής» έχουμε είτε φαινομένη πραγματική συρροή, εφ' όσον η ιδιοποίηση (η δωρεά) σκοπείτο ήδη κατά την τέλεση της εκβίασης, είτε αληθή πραγματική συρροή, εάν η ιδιοποίηση αποφασίστηκε σε μεταγενέστερο σημείο, άρα έχουμε επίταση της βλάβης στο έννομο αγαθό, ή καθόλου υπεξαίρεση, εάν με την εκβίαση αποκτήθηκε Η ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ (δλδ ο Γ μεταβίβασε με δικαιοπραξία την κυριότητα στον Δ του αυτοκινήτου και δεν του έδωσε απλώς την κατοχή), διότι η υπεξαίρεση απαιτεί εννοιολογικά «ξένο» πράγμα.

(Όπως είπα και πιο πάνω, θεωρώ ότι ένας πιο απροετοίμαστος φοιτητής δύσκολα θα έμπαινε στην προβληματική με την περιπτωσιολογία της συρροής εγκληματικής πράξης με την επακολουθούσα υπεξαίρεση, αλλά απλά θα αρκούταν να πει ότι εδώ έχουμε υπεξαίρεση αναλύοντας την α.υ. Ανάλογα πράγματα πιστεύω και για τα υπόλοιπα ερωτήματα)

Ο αριθμός 5 αποτελεί μορφή εξασφαλιστικής απάτης, που συρρέει φαινομενικά με τα προηγούμενα εγκλήματα (υπεξαίρεση-εκβίαση), διότι γίνεται προς συγκάλυψή τους (σελ 549).

Όπως μάλλον φάνηκε, βασικότατη προϋπόθεση για να δοθεί πλήρης απάντηση είναι ΠΟΛΥ διάβασμα με προσοχή στις λεπτομέρειες, κατά προτίμηση όχι από επιτομές διότι συνήθως δεν αναλύουν τα ζητήματα που θέτουν οι διδάσκοντες στον βαθμό που απαιτείται, για να μην πω καθόλου + είναι γνωστή η προκατάληψη του α' κλιμακίου προς αυτές. Καλό θα ήταν να καταρτίσει κάποιος ενώ διαβάζει μια λίστα με τα ζητήματα όπου υποστηρίζονται πολλές γνώμες ή που παρουσιάζουν κάποια εξειδίκευση και να προσπαθεί μετά να πει δυο λόγια μετά γι' αυτά.

Επίσης, τεράστια προσοχή στα παραδείγματα που παρατίθενται στα συγγράμματα. Ανάθεμα κ αν πέσει πρακτικό που να μην έχει ενσωματωμένα περιστατικά παραπλήσια με των παραδειγμάτων στα συγγράμματα.

*Εδώ, τα ζητήματα που εξετάστηκαν, πέραν φυσικά του εντοπισμού των εγκλημάτων, είναι: Διάκριση κλοπής κατ' έμμεση αυτοουργία με τριγωνική απάτη, *lucrum ex re* και *lucrum ex negotio cum re*, κατ' εξακολούθησιν έγκλημα, διάκριση πλημμεληματικής εκβίασης από κακουργηματική και ληστεία, έννοια της περιουσίας στα εγκλήματα κατ' αυτής και δη στην περίπτωση απώλειας πράγματος που αποκτήθηκε με αξιόποινη πράξη, εκβίαση με απειλή νόμιμης πράξης, συρροή υπεξαίρεσης με προγενέστερη πράξη που αποκτήθηκε κατοχή του πράγματος, εξασφαλιστική απάτη.*

Το ότι στο πρακτικό αυτό εξετάστηκε κατα κύριο λόγο ειδικό μέρος (πλην συρροών, απόπειρας και κατ εξακολούθησιν) είναι καθαρά συμπτωματικό.